

DET NORSKE JORD- OG MYRSELSKAP

Det norske myrselskap / Selskapet Ny Jord

Årsmelding for 1976

Ved direktør Ole Lie

INNLEDNING

De to tidligere selskaper, Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, ble sluttet sammen til ett selskap med virkning fra 1. juli 1976. Sammenslutningen ble vedtatt på et konstituerende møte for det nye selskap den 6. april 1976.

Spørsmålet om sammenslutning av de to selskaper ble tatt opp av Det kgl. landbruksdepartement ved St.prp. nr. 1 (1968—1969).

Det er tidligere, bl.a. i selskapenes årsmeldinger, gjort greie for bakgrunnen for Landbruksdepartementets forslag om sammenslutning, og om arbeidet med saken. Vi finner likevel at det i denne forbindelse vil være riktig å gi en kort oversikt.

I nevnte St.prp. uttaler Landbruksdepartementet:

«Hovudoppgåva til Selskapet Ny Jord har vori å kjøpe inn udyrka, men dyrkbar jord for å reise nye bruk.

Det norske myrselskap har serleg hatt arbeidet sitt i granskings- og inventeringssektoren.

I dag er utviding av eldre bruk viktigare enn oppretting av nye. Samstundes er myrane ein utslagsgivande jordreserve. Før neste budsjett blir lagt fram, ønskjer departementet å drøfte med dei nemnde selskapa og med fylkeslandbruksselskapa ymse spørsmål i samband med fordeling av arbeidsoppgåver, spørsmål om samarbeid mellom, eventu-

elt samanslåing av organisasjonar, — alt med sikte på å få høvelegare reiskap til å løyse problema i jordbruket. Målsettinga er å få ei raskare problemløysing, ikkje å presse løyvingane ned.»

Etter en henvendelse fra Landbruksdepartementet, v/jorddirektøren, ble forslaget behandlet i selskapenes styrer og det ble oppnevnt to representanter fra hvert av selskapene til å delta i en komité for utredning av samarbeids- og sammenslutningsspørsmålet. Følgende komité ble oppnevnt: Fylkeslandbrukssjef Oskar Øksnes for Landbruksdepartementet (formann). Landbruksdirektør Aslak Lidtveit og direktør Ole Lie fra Myrselskapet. Landbrukskonsulent Reidar D. Tønneson og direktør Aksel Tveitnes fra Ny Jord. Som sekretær for komitéen fungerte konsulent Jorulf Saltnes, Landbruksdepartementet.

Komitéen holdt flere møter og avga sin enstemmige innstilling den 6. desember 1971. Komitéen foreslo at de to selskaper, Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, slutter seg sammen til ett selskap. Det nye selskaps virksomhet ble grundig vurdert og utredet i innstillingen, som også inneholdt konkrete forslag om arbeidsoppgaver.

Selskapene fikk melding fra Landbruksdepartementet om at departementet ville komme frem til en ordning for selskapenes forsøksgårder før innstillingen om sammenslutning ble tatt opp til behandling. I henhold til

utredninger som forelå om den lokale forsøksvirksomhet (Nordbøutvalget) og vedtak som allerede var gjort av Stortinget, samt de to selskaper, var det forutsetningen at driften av selskapenes forsøksgårder skulle overtas av Staten. Forsøksvirksomheten om selskapene hadde drevet, skulle m.a.o. administrativt knyttes til den offentlige forsøksvirksomhet i vårt land.

I løpet av 1974 ble de viktigste spørsmål vedr. forsøksgårdene avklart mellom departementet og de to selskaper. Det ble som tidligere nevnt i årsmeldingen for 1975 fra de to selskaper, opprettet leieavtale vedr. driften av forsøksgårdene. Maskiner og løsøre ved forsøksgårdene ble overtatt av staten etter en verdsetting.

SELSKAPETS KONSTITUERING

Spørsmålet om sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, ble på nytt tatt opp av Landbruksdepartementet ved brev av 30. mai 1975 til begge selskaper. Departementet ga i nevnte brev en vurdering av visse spørsmål i komitéinnstillingen og enkelte retningslinjer for det nye selskap. Departementet anmodet dessuten selskapene om å arbeide videre med saken med sikte på en sammenslutning.

Sammenslutningsspørsmålet ble deretter behandlet av selskapenes styre. I henhold til komitéinnstillingen og vedtak i styrene, ble det innkalt til et felles møte av de to selskapers styre den 12. juni 1975. På dette møtet ble det bl.a. nedsatt et arbeidsutvalg for å utrede spørsmålet nærmere og fremlegge utkast til vedtekter for det nye selskap. Fellesmøter av de to styre ble senere holdt henholdsvis 11. desember 1975 og 19. januar 1976. På sistnevnte møte vedtok de to styre å fremme forslag for selskapenes årsmøter og for et konstituerende møte

om sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord til ett selskap. Det var da oppnådd enighet om forslag til vedtekter for det nye selskap og forslag til arbeidsprogram. De to styrers enstemmige forslag til navn på det nye selskap var «Det norske jord- og myrselskap».

Forslaget om sammenslutning ble deretter behandlet på vedtektsmessig måte i de to selskapers organer. Det er senere i denne årsmelding, under avsnittene for hvert av selskapene, gjort greie for denne behandling av saken.

Under det konstituerende møte den 6. april 1976, ble det enstemmig vedtatt å henstille til *H. M. Kong Olav V* om å stille seg som den høye beskytter for det nye selskap. Ved brev fra Det Kgl. Slott datert 7. mai 1976, ble det meddelt at *H. M. Kong Olav V* har innvilget å stille seg som Det norske jord- og myrselskaps beskytter.

Det konstituerende møtet vedtok forslaget til navn og vedtekter for det nye selskap, som skulle tre i funksjon fra 1. juli 1976. Vedtektene er gjengitt i hefte nr. 1, 1977 av Jord og Myr, Tidskrift for Det norske jord- og myrselskap.

Det ble videre vedtatt at styrene i de to selskaper skulle fungere som interimsstyre og behandle saker som vedkom det nye selskap i tiden frem til datoen for sammenslutningen, da styret for det nye selskap kunne tre i funksjon.

STYRET

Det konstituerende møtet valgte følgende styre for det nye selskap:

Formann: Fylkesmann, stortingsrepresentant Thorstein Treholt, Brandbu. Nestformann: Gårdbruker Jan E. Mellbye, Nes på Hedmark. Styremedlemmer: Jorddirektør Ottar Fjærvoll (oppnevnt av Landbruksdepartemen-

tet), skipsreder, gårdbruker Carsten Bruun, Sem, stortingsrepresentant Jens P. Flå, Rennebu, direktør Alf Ordning, Nittedal, professor Asbjørn Sorteberg, Ås.

Som varamenn til selskapets styre ble følgende valgt:

Professor, dr. J. Låg, Ås, gårdbruker Ove Munthe-Kaas, Søndre Land, amanuensis Hans Aamodt, Ås, direktør Torvald Vaage, Oppegård.

Under egne avsnitt for de gamle selskaper vil det også bli redegjort for styrenes arbeid. Vi skal her bare nevne at det ble holdt 2 møter i interimsstyret og behandlet 14 saker. I perioden fra 1. juli 1976 til årets utgang, hadde styret for det nye selskap 4 møter og behandlet i alt 36 saker.

Mange viktige spørsmål er behandlet og avgjort både av interimsstyret i den tiden dette fungerte og av det nye selskaps styre i siste halvdel av 1976. Det har således vært et stort behov for å legge beslag på styremedlemmenes tid til råd og avgjørelse av saker. En vil her nevne prisspørsmålet ved salg av jord til bureising og til tilleggsjord. Styret har i denne forbindelse nedsatt et utvalg til å utrede visse prinsipielle spørsmål ved prisfastsettelsen. Det har imidlertid foregått en del salg av jord også i 1976. Prisfastsettelsen har i disse tilfeller stort sett fulgt den praksis som tidligere var innarbeidet i Selskapet Ny Jord.

For å utrede forskjellige andre aktuelle spørsmål er det av selskapets styre i 1976 nedsatt utvalg.

REPRESENTANTSKAPET

I henhold til forutsetningene for sammenslutningen og vedtektene for det nye selskap, ble det foretatt valg på følgende medlemmer og varamenn til det nye selskaps representantskap.

Medlemmer til representantskapet:

Fylkeslandbrukssjef Johan Lyche, Sarpsborg, (ordfører), gårdbruker Er-

land Asdahl, Nes på Romerike, (varaordfører), statsråd Oskar Øksnes, Steinkjer, brukseier Gunnar Gjein, Stokke, forsøksleder Jens Røll-Hansen, Stjørdal, disponent Ola Valen-Sendstad, Nes på Romerike, statskonsulent Ole Jerven, Ås, direktør Leif Fr. Koxvold, Nordstrand, rektor Gunnar Dahl, Sortland, gårdbruker Jarl Vågen, Verran, gårdbruker Alf Skomsøy, Smøla, adm. direktør Per Hartvig, Oslo, statskonsulent Bjarne Frøystad, Stavanger, og gårdbruker Tollef Eide, Trysil.

Varamenn til representantskapet:

Adm. direktør Ivar Aavatsmark, Oslo, fylkesagronom Alfred Malm, Gjøvik, stortingsrepresentant Ola Røssum, Fron, fylkeslandbrukssjef Ragnar Haarr, Molde, disponent Rolf Evju, Asker, gårdbruker Halfdan Voldbakken, Rollag, skogtekniker Ole Jacob Skattum, Aurskog-Høland, gårdbruker Fridtjof Dahl, Fauske, skogreisningsleder Peder Gabrielsen, Ibestad, statskonsulent Olav Hope, Bærum, gårdbruker Nils Berg, Melhus, gårdbruker Hans Blichfeldt, Hurum, gårdbruker Lars Lie, Levanger, gårdbruker Edvin Rødsjøseth, Bjugn.

SELSKAPETS MEDLEMMER

Det konstituerende møtet vedtok at alle medlemmer av de to tidligere selskaper, automatisk skulle betraktes som medlemmer av det nye selskapet. Dette vedtak omfatter også medlemmer av Trøndelag Myrselskap, som i henhold til en tidligere avtale var å betrakte som medlemmer av Det norske myrselskap. Det samarbeidsforhold som har fungert mellom Trøndelag Myrselskap og Det norske Myrselskap, vil i henhold til Det norske jord- og myrselskaps vedtekter, kunne fortsette. Vedtektene gir dessuten anledning til dannelselse av andre lokale underavdelinger, som i tilfelle også oppnår representasjon i Det norske jord- og myrselskap.

Som tidligere nevnt blir alle medlemmer i de gamle selskaper automatisk medlemmer av det nye selskap. Det samlede medlemstall pr. 1. januar 1977 er 1624 som fordeler seg slik:

Æresmedlemmer 3, livsvarige medlemmer 485, årsbetalende medlemmer 478, jordstyrer 425, kommuner 132, fylker 12, korresponderende medlemmer 4, og 85 indirekte medlemmer (ved jordskifteverket og visse landbruks-selskaper). I tillegg har selskapet en del bytteforbindelser når det gjelder tidskriftet og andre publikasjoner.

SELSKAPETS EIENDOMMER OG VIRKSOMHET

På det konstituerende møtet ble det også gjort vedtak om at det nye selskap overtar de to tidligere selskapers eiendommer, rettigheter og forpliktelser.

I henhold til vedtak i samlet møte av de to selskapers styrer (interimsstyrer) den 3. mai 1976, er de tidligere selskapers regnskaper ført og avsluttet hver for seg for året 1976. Virksomheten i de to selskaper fortsatte i realiteten som tidligere ut året 1976.

Selskapenes tidsskrifter ble også utgitt som tidligere for hele årgangen 1976, som blir den siste for de gamle tidsskriftene.

I siste halvdel av 1976 ble forskjellige forhold vedr. overdragelsen av de to selskapers eiendommer tatt opp til behandling. Overdragelsen til det nye selskap viste seg å kreve et omfattende arbeid. Det måtte bl.a. søkes om formelt fritak for konsesjonsplikt. Matrikelnumrene for alle eiendommene skulle fremskaffes og kontrolleres. Ved årsskiftet var imidlertid alt klart for begjæring om eiendomsoverføringene i grunnbøkene ved de aktuelle sorenskriverembeter. Det kan i denne forbindelse nevnes at det nye selskaps eiendommer i alt omfatter 42 gnr. og 113 bnr., som fordeler seg på 12 soren-

skriverembeter. Det er senere i meldingen under avnittet Selskapet Ny Jords virksomhet, gitt en oversikt over selskapets bureisingsfelter. Denne oversikt viser de jordarealer som fremdeles er til disposisjon for bureising o.l.

Vi har tidligere nevnt at selskapenes regnskaper ble ført og avsluttet hver for seg for året 1976. Regnskapene gir derved et bilde av virksomheten i de to tidligere selskaper for hele meldingsåret. Med virkning fra 1. januar 1977 er det i samarbeid med Det norske jord- og myrselskaps revisor, A/S Revision, lagt opp til et nytt regnskapsopplegg med kontoplan som er tilpasset det nye selskaps samlede virksomhet. I motsetning til tidligere vil all bokføring bli utført ved hovedkontoret, slik at konsulentene slipper å holde et fullstendig ført regnskap for den virksomhet som de administrerer. Det er sentralt lagt opp en kontoplan med kort og kontonr. for alle prosjekter, slik at man til enhver tid kan ha oversikt for de enkelte arbeidsoppdrag.

Det er nedlagt et betydelig arbeid i utarbeidelsen av kontoplanen m.v. Vi må likevel anta at det vil være nødvendig med visse tilpassinger når man vinner erfaring.

SELSKAPETS FUNKSJONÆRER

Ved behandlingen av sammenslutningsspørsmålet for de to tidligere selskaper, Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, ble det besluttet at alle tidligere ansatte i de gamle selskaper skulle overføres til samme stillinger i det nye selskap. I forbindelse med sammenslutningen var det dessuten forutsetningen at det skulle opprettes en kontorsjefstilling så snart det ble ledighet i en av direktørstillingene.

Direktør Aksel Tveitnes, som fra trådte som direktør ved oppnådd aldersgrense 31. august 1976, har også for resten av 1976 fortsatt sitt arbeid

på pensjonistvilkår. Han har i denne tiden tatt seg av en rekke av de oppgaver som tidligere lå under Selskapet Ny Jord.

Kontorsjefstillingen ble utlyst, og konsulent Einar Wold ble av styret på møte den 1. oktober 1976 ansatt som kontorsjef i Det norske jord- og myrselskap.

Ved årsskiftet 1976/77 har selskapet følgende funksjonærer:

Direktør, sivilagronom Ole Lie, ans. Dnm. 1947.

Kontorsjef, sivilagronom Einar Wold, ans. Dnm. 1956.

Førstekontorfullmektiger: Gunnvor Oterholm, ans. NJ 1937, og Edith Fjær-eide, ans. Dnm. 1943.

Kontorassistent Karin Sørensen, ans. Dnjm. 1976 (tidligere ans. i en årrekke i Dnm. og NJ).

En stilling som kontorassistent var ikke besatt ved årsskiftet.

Konsulenter: Sivilagronom Per Hornburg, ans. Dnm 1947, sivilagronom L. Kvaal, ans. NJ 1952, sivilagronom Audun Grav, ans. Dnm 1973, sivilagronom

Anders Hovde, ans. Dnm 1974, sivilagronom Iver Jakob Hage, ans. NJ 1974, sivilagronom Anton Tøsti, ans. NJ 1974, sivilagronom Ola Helge Fløene, ans. NJ 1975, sivilagronom Per Berg, ans. NJ 1976, sivilagronom Steinar Smith, ans. Dnm 1976, jordskifte-kandidat Tore Gilhuus, ans. Dnm 1976.

Arbeidsformenn — maskinførere: Reidar Skarseth, Bud, ans. 1964, Kåre Kjølstad, Nybergsund, ans. NJ 1965, Olav Petter Holmen, Nordsmøla, ans. NJ 1974, Alf Gudbrand Holmen, Nordsmøla, ans. NJ 1975 og Terje Tunset, Sortland, ans. NJ 1976.

De tidligere selskapers virksomhet er omtalt i egne avsnitt. Av praktiske hensyn omfatter denne omtalen hele året 1976. Som allerede nevnt er også regnskapene for de to tidligere selskaper ført hver for seg. Det er imidlertid laget en samlet oversikt over regnskapsresultatene, og gjort bemerkninger til disse. En tillater seg å hen-vise til disse avsnitt i årsmeldingen.

Det norske myrselskaps virksomhet i 1976

Dette avsnitt omfatter virksomheten til Det norske myrselskap fra 1. januar til sammenslutningen 1. juli og videreføring av samme virksomhet ut året 1976.

SELSKAPETS ORGANER

Det norske myrselskap har fungert som et frittstående, allmenntyttig selskap, med direkte medlemskap fra enkeltpersoner, selskaper, kommuner og andre institusjoner.

Medlemmer.

Medlemstallet pr. 31.12. 1976 var i alt 1 058, fordelt på 2 æresmedlemmer, 500 livsvarige medlemmer, 467 årsbeta-

lende, 4 korresponderende og 85 indirekte medlemmer. Selskapet har dessuten 164 bytteforbindelser, 91 norske og 73 utenlandske.

I meldingsåret er det tegnet 27 nye medlemmer, hvorav 7 som livsvarige og 20 som årsbetalende. Avgangen av medlemmer var 29 i meldingsåret.

Medlemmer som har bosted i Trøndelagsfylkene var i alt 186. Disse er automatisk medlemmer av Trøndelag Myrselskap. I henhold til en avtale mellom Det norske myrselskap og Trøndelag Myrselskap, som nå gjelder for det nye selskap, fordeles kontingen-ten for nevnte medlemmer mellom Trøndelag Myrselskap og Det norske

jord- og myrselskap. Medlemmene i Trøndelagsfylkene har medlemsrettigheter i begge selskaper.

Styret.

Det norske myrselskaps styre har i meldingsåret frem til 1. juli, bestått av fylkesmann, stortingsrepresentant Thorstein Treholt, Brandbu, (formann), gårdbruker, skipsreder Carsten Bruun, Sem (nestformann), landbruksdirektør Aslak Lidtveit, Oslo, direktør Alf Ording, Nittedal og gårdbruker Ove Munthe-Kaas, Hov i Land. I henhold til vedtektene var dessuten selskapets direktør, Ole Lie, medlem av styret.

Varamenn til styret var: Sivilingeniør Sv. Skaven-Haug, Oslo, ingeniør Th. Løvlige, Bærum, direktør Torvald Vaage, Kolbotn, og amanuensis Hans Aamodt, Ås.

Styret har i perioden fra 1. januar 1976 frem til 6. april s.å. holdt 3 styremøter og behandlet 23 saker, samt ett fellesmøte med styret for Selskapet Ny Jord. Styremedlemmene har dessuten i tiden 6. april til 1. juli deltatt ved to møter i interimsstyret for Det norske jord- og myrselskap. Interimsstyret behandlet 12 saker.

Selv om funksjonstiden begrenset seg til et halvt år, har det vært en lang rekke viktige saker til behandling for selskapets styremedlemmer. Sammenlutningen av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord til ett selskap, har naturlig nok vært den viktigste saken. Styret kom frem til enighet om at sammenslutningen til ett selskap ville være den gunstigste løsning for fremme av begge selskapers arbeidsoppgaver.

Under fellesmøte av styrene i Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord den 19. januar 1976, ble forslag til navn og vedtekter for det nye sammensluttede selskap vedtatt.

Representantskapet.

Under årsmøtet den 6. april ble det holdt valg, med begrenset funksjonstid, for de uttredende medlemmer av representantskapet.

Etter valgene fikk representantskapet denne sammensetning:

Valgt på årsmøtet 1975:

Fylkeslandbrukssjef Modolf Sjøgaard, Steinkjer, fylkelandbrukssjef Johan Lyche, Sarpsborg, direktør Ivar Aavatsmark, Smestad, gårdbruker Lars Lie, Levanger, avdelingssjef Rolf Evju, Asker, beitekonsulent Erling Lyftingsmo, Vefsn, statskonsulent Bjarne Frøystad, Stavanger, fylkeslandbrukssjef Oskar Øksnes, Steinkjer, og stortingsmann Ola Røssum, Fron.

Valgt på årsmøtet 1976:

Direktør Leif Fr. Koxvold, Nordstrand, konsulent Reidar D. Tønneson, Blommenholm, gårdbruker Nils Berg, Havsteinsflata, Trondheim, brukseier Gunnar Gjein, Stokke, forsøksleder Jens Roll-Hansen, Stjørdal, disponent Ola Valen-Sendstad, Arnes, bonde Magnus Folkvord, Sandnes, statskonsulent Ole Jerven, Ås, og skogtekniker Ole Jacob Skattum, Rømskog.

Funksjonærene.

Selskapet har i 1976 hatt følgende funksjonærer:

Direktør, sivilagronom Ole Lie (ans. 1947), førstekontorfullmektig Edith Fjæreide (ans. 1943), kontorassistent Laura Nordby (ans. 1975, sluttet 30. juni 1976). Konsulenter: Sivilagronom Per Hornburg (ans. 1947), sivilagronom Einar Wold (ans. 1956), sivilagronom Anders Hovde (ans. 1974). Førstesekretær, sivilagronom Audun Grav (ans. 1973), fagkonsulent, sivilagronom Eivind Bergseth (ans. 1973, ble innvilget permisjon fra 1. april 1976 for å vikariere som herredsagronom i Ringsaker kommune). Sivilagronom Steinar Smith og jordskifte kandidat Tore Gilhuus har vært engasjert som fagkon-

lenter, henholdsvis fra 18. mai og 23. august 1976.

Steinar Smith og Tore Gilhuus er nå fast ansatt som fagkonsulenter i Det norske jord- og myrselskap.

Selskapets revisor for 1976 har vært firmaet A/S Revision v/statsautorisert revisor T. Walseng.

OPPLYSNINGSVIRKSOMHETEN

Selskapet har også i 1976 hatt en rekke forespørsler av forskjellig slag. Det har ofte vært aktuelle problemer i forbindelse med dyrking av myr, eller spørsmål vedr. annen utnyttelse av myr- og torvforekomster.

Medlemsbladet.

Meddelelser fra Det norske myrselskap er som tidligere, utgitt i 6 hefter med i alt 220 sider trykt stoff. Hovedtyngden av stoffet er faglige artikler innen selskapets arbeidsområde. Til bruk for veiledningsvirksomhet er en rekke fagartikler utgitt som særtrykk i relativt store opplag. Det er stadig etterspørsel etter «populære», faglige publikasjoner, bl.a. som klassesett ved skoler.

Særtrykkene nevnes i kronologisk rekkefølge:

Noen årsaker til pH-variasjoner i avrenningsvann fra udyrket, sur jord, av M. Ødelien, A. Selmer-Olsen og I. Haddeland.

Jordbunnsforholdene etter bekkefaret nord-øst for Vesle Vannvatnet, av G. Semb.

Nitrogen til eng på myrjord, av Nils Vikeland.

Gjødsling, kalking og jordforbedring på myrjord, av Rolf Celius.

Berggrunnens betydning for plantenæringsstoffer i jordsmonnet, av Olav Prestvik.

Klassifiseringssystemer for humus i naturlig jordsmonn, av Osvald Haugbotn.

Viktige forhold ved fosforets binding i jorda, av Steinar Tveitnes.

Ulike grøfteavstandar til varig beite på myr, av Hans Hagerup.

Kystmyrenes undergrunnsforhold, av Osc. Hovde.

Meddelelser fra Det norske myrselskap, register 1903—1976, av Osc. Hovde.

Interesserte kan få tilsendt nevnte særtrykk. Det samme gjelder artikler som er trykt i tidligere årganger, i den utstrekning restopplaget foreligger.

Vi vil spesielt nevne registeret over samtlige artikler som har stått i Meddelelser fra Det norske myrselskap fra starten i 1903 til og med utgangen av 1976. Dette register er for størstedelen utarbeidet av konsulent Osc. Hovde. Registeret inneholder en fortegnelse etter stikkord for det faglige innhold. Dessuten er det et register over forfattere og de artikler disse har skrevet. Dette register er trykt i hefte nr. 6, 1976.

Redaktører og medarbeidere som har arbeidet med tidsskriftet, takker for godt samarbeid med lesere og forfattere. Det har ikke vært hensikten å lage et stort og omfattende tidsskrift i konkurranse med de mange andre skrifter. Formålet med Meddelelser fra Det norske myrselskap var å trykke fagartikler som fortjener offentliggjørelse. Tidsskriftet har dessuten vært en del av selskapets opplysningsvirksomhet og tjent som kontakt med medlemmene.

Vi vil ønske det nye selskaps tidsskrift *Jord og Myr* all fremgang i årene som kommer. *Jord og Myr* tar sikte på å dekke både oppgavene for Meddelelser fra Det norske myrselskap og Tidsskriftet *Ny Jord*.

Møter og foredrag m.v.

Forslag til sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet *Ny*

Jord til ett selskap ble som nevnt vedtatt på felles styremøte 19. januar 1976. Det norske myrselskaps styre fant at selskapet i henhold til vedtektenes, burde behandle saken på to møter av representantskapet og på to årsmøter. Styret besluttet derfor å innkalle til ekstraordinært representantskapsmøte og årsmøte onsdag 10. mars 1976, og til ordinært representantskapsmøte og årsmøte tirsdag 6. april 1976.

De ekstraordinære møtene den 10. mars ble avviklet som et fellesmøte av representantskapet og de øvrige årsmøtedeltakerne. Følgende materiale var utsendt på forhånd til samtlige medlemmer av Det norske myrselskap:

1. Orientering til forslag om sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, datert 6. februar 1976.
2. Forslag til vedtekter for det nye selskap, datert 19. januar 1976.
3. Kommentarer til vedtektsforslaget, datert 6. februar 1976.
4. Spesifikasjoner av det sammensluttede selskaps arbeidsoppgaver i henhold til § 2 i vedtektsforslaget, datert 11. desember 1975.

Forslaget om sammenslutning av de to selskaper til et nytt selskap under navnet Det norske jord- og myrselskap, ble enstemmig vedtatt i henhold til foran nevnte forslag til vedtekter m.v. Møtet ga dessuten styrene i de to selskaper fullmakt til å oppnevne en valgkomité til å forberede valgene under det konstituerende møtet for det nye selskap. Videre ble det vedtatt å anmode Landbruksdepartementet om å oppnevne et medlem til valgkomitéen.

Ordinært representantskapsmøte og årsmøte i Det norske myrselskap ble holdt 6. april 1976 i Oslo Håndverks- og Industriforenings lokaler. Både representantskapet og årsmøtet ga sin enstemmige tilslutning til forslaget om

sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord til ett selskap. Forslaget til vedtekter, navn på det nye selskap, samt utkast til arbeidsoppgaver, ble enstemmig anbefalt av Det norske myrselskaps representantskapsmøte og årsmøte.

Selskapet Ny Jord holdt sitt årsmøte samtidig med Myrselskapets møter i et annet lokale på samme sted. Umiddelbart etter at de to selskaper hadde avviklet sine årsmøter, ble det holdt konstituerende møte i det nye selskap.

✧

Av faglige «møter» skal vi her kort nevne følgende:

Møte 6. februar med ca. 30 interesserte på Villa Kilde, Løten, vedr. oppdyking og fellesanlegg på Borsetermarka i Løten (direktør Lie deltok). Ved Trøndelag Myrselskaps årsmøte og foredragsmøte 24. mars deltok Lie og holdt foredrag om problemer med myr som dyrkingsjord, ca. 50 deltakere. Den 26. juli deltok Lie ved Indre Østfold forsøksrings markdag og ga en orientering om oppdyrkingsmåtene for stubbemark og myr. Vi kan også nevne et møte av grunneiere og andre interesserte vedr. senking av Glomma ved Auma i Tynset. Det er her planer om forbygning og anlegg av riksvei på forbygningen. Representanter for veimyndighetene, vassdragsvesenet, Landbruksdepartementet og Hedmark landbruksseksjon deltok.

Konsulent Per Hornburg var i begynnelsen av juni veileder og holdt orientering for en studentgruppe fra Norges landbrukshøgskole på Fauskefeltet i Nordland. Den 16. juni deltok Hornburg og ga orientering om selskapets arbeid med landsplanen for myr- og våtmarksarealer i Nord-Norge på et fellesmøte i Bodø for viltneimndene i Nordland fylke. Ved en landskonferanse på Troms landbruksskole, Gibostad, i tiden 27.6.—2.7. holdt Hornburg foredrag over emnet: Dyrking og vern

av jord. Kurset ble holdt av statskonsulenten i rettleiingstjeneste og var beregnet på fylkesagronomer og andre i landbrukets veiledningstjeneste.

I forbindelse med en jubileumsmesse i Bodø 7.—15. august hadde selskapet en stand med bl.a. torvprodukter til dyringsmedium og jordforbedringsmiddel. Konsulent Hornburg tilrettela og betjente nevnte stand. Selskapets stand vakte stor interesse blant de besøkende.

Kontorsjef Wold var 2. april foredragsholder i Trondheimsavdelingen av Norsk Anleggsgartnerlag, hvor en hel dags møte var avsatt til temaet bygging av idrettsplasser på myr.

Selskapets tjenestemenn har dessuten deltatt i forskjellige møter og konferanser, og holdt utredninger om aktuelle spørsmål når det gjelder dyrking av myr og fastmarksjord og utnyttelse av torvforekomster. Direktør Lie og kontorsjef Wold har som nestleder og sekretær deltatt i Det norske Torvutvalgs arbeid også i 1976.

Internasjonalt samarbeid.

Det har i likhet med tidligere år vært et betydelig faglig samarbeid over landegrensene.

Det kan nevnes at kontorsjef Wold den 14. juni deltok i Nordisk Torvutvalgs møter i Helsinki, og 20.—30. september ved en kongress av International Peat Society, som ble holdt i byen Poznan, Polen.

Den internasjonale kontakt har betydning for at selskapet kan være å jour i faglige spørsmål vedr. utnyttelse av torv eller dyrkingsmetoder m.v. Vi har også inntrykk av at Norge har betydningsfulle bidrag å gi våre utenlandske kolleger på forskjellige faglige områder.

Professor Asbjørn Sorteberg og forsøksleder Jens Roll-Hansen presenterte avhandlinger vedr. torvspørsmål ved kongressen i Polen.

KONSULENTVIRKSOMHETEN

I likhet med tidligere år har konsulentvirksomheten vedr. undersøkelse og planlegging vært meget omfattende. Vi deler konsulentvirksomheten i grupper etter arbeidets faglige karakter.

Utnyttelse av torvforekomster.

Den tradisjonelle utnyttelse av torv, nemlig som brenntorv og torvstrø, er etter hvert blitt mindre aktuell. Derimot er andre produkttyper av torv, f.eks. den såkalte dyrkingstorv, blitt mer dominerende.

Brenntorv.

Produksjonen av brenntorv, som tidligere betydde svært mye for brenselsforsyningen i kystdistriktene, er nå sterkt redusert. Både under siste og forrige verdenskrig hadde brenntorvproduksjonen stor betydning for brenselsforsyningen også utenom de rene brenntorvdistrikter.

Ut fra registreringer under reiser i brenntorvdistriktene, har vi anslått produksjonen til ca. 4 000 m³ for 1976. Den torvstikking som foregår er vesentlig hobbybetont, eller mer som et tidsfordriv for eldre mennesker. Vi ser imidlertid ikke bort fra at enkelte også stikker torv fordi de liker dette brensellet og gjerne vil spare på kjøp av olje eller elektrisitet.

Selskapets arbeidsoppgaver vedr. brenntorvdriften innskrenker seg til enkelte saker hvor spørsmål om torvretter m.v. kommer inn i bildet.

Strøtorv, dyrkingstorv.

Produksjonen av torv som strømiddel i husdyrrom m.v. har den senere tid gått sterkt tilbake. Det samme gjelder torv som isolasjon mot telekast i jernbanlegemer. Den vesentligste torvproduksjon er nå såkalt dyrkingstorv, dvs. torv til jordforbedringsmiddel og

dyrkingsmedium i veksthus, planteskoler og hager.

De oppgaver selskapet har samlet inn viser at fabrikkenes produksjon i 1976 utgjorde ca. 218 000 m³, beregnet som revet torv før pakking og emballering. Hertil kommer torv som tas direkte fra myra til forbruker. Dette kvantum anslåes til 50 000 m³. Importen av torv i 1976 er av Statistisk Sentralbyrå oppgitt til 9 100 tonn, som omregnet etter samme faktorer som tidligere, utgjør 91 000 m³.

Den samlede omsetning eller bruk av dyrkingstorv vil i 1976 utgjøre ca. 359 000 m³ angitt som løs torv før pakking. Dette er omtrent samme kvantum som foregående år. Det var imidlertid en nedgang på ca. 22 000 m³

i leveransene fra de norske fabrikkene. Dette kvantum ble imidlertid oppveid ved en økning av importen tilsvarende 21 000 m³.

Årsaken til nedgangen av leveransene fra de norske fabrikkene er antakelig at et grossistfirma i 1976 hadde relativt store lagre. Dette medførte en redusert kapasitetsutnyttelse ved flere fabrikker. Det var derfor beklagelig at markedet ble tilført store kvanta importert torv.

I tilknytning til det som her er nevnt, vil vi understreke at Det norske myrselskap en rekke ganger har gjort Landbruksdepartementet oppmerksom på visse uheldige forhold ved import av torv. Det er imidlertid blitt gitt nye lisenser for import av torv også i 1977.

Tabell 1. Omsetning av dyrkingstorv 1970—1976
Angitt i m³ løst strø før pakking.

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976
Levert fra norske fabrikker	152 000	175 000	186 000	185 000	184 000	240 000	218 000
Import ¹⁾	52 000	58 000	42 000	58 000	70 000	70 000	91 000
I alt omsatt som torvprodukter	204 000	233 000	228 000	243 000	254 000	310 000	309 000
Endring fra foregående år		+29 000	÷ 5 000	+15 000	+11 000	+56 000	÷ 1 000
Direkte uttak fra myra, m ³ ²⁾	40 000	40 000	45 000	45 000	50 000	50 000	50 000

¹⁾ Importen bygger på oppgaver fra Statistisk Sentralbyrå angitt i tonn. Det er i tabellen regnet 10 m³ løs torv pr. tonn.

²⁾ Tallene omfatter ubehandlet vare og er skjønnsmessig anslått.

Omsetningen av torv på det norske marked fra 1970 til og med 1976, er vist i tabell 1. Første linje viser at leveransene fra de norske fabrikkene i perioden har økt fra 152 000 m³ til 218 000 m³. Importen har i samme tidsrom økt fra 52 000 m³ til 91 000 m³.

Det samlede forbruk av fabrikkproduisert torv har således økt fra 204 000 m³ til 309 000 m³ beregnet som løs revet torv før pakking og emballering. I tillegg har vi anslått mengden av torv

som tas direkte ut fra myra til ca. 50 000 m³.

Disse tallene viser at forbruket av torv til veksthus, planteskoler, gartneri og hage, samt foredling til komprimerte torvprodukter for planteproduksjonen, har økt betraktelig de senere år. Det er stor interesse for øking av den norske produksjonen. Det er derfor sterkt å beklage at den nå synes å være truet av billig import-torv.

Torvproduksjonen representerer

kjærkomne helårs arbeidsplasser i distriktene. Ved torvfabrikkene er det dessuten engasjert et stort antall skoleungdom eller annen lettere arbeidskraft i sommertiden med tørkearbeider o.l. Tørkearbeidene faller sammen med tiden for skoleferien.

For selskapet har torvproduksjonen krevd et betydelig arbeid med undersøkelser og planlegging. Interessen for modernisering av fabrikkene og rasjonalisering av driften er relativt stor hos produsentene. Det har derfor vært nødvendig at enkelte av selskapets tjenestemenn holder seg mest mulig å jour med aktuelle og nye ting innen torvproduksjonen.

Vi ser det som et mål for selskapet å arbeide for størst mulig selvforsyning av torvprodukter. I denne forbindelse bør det nevnes at det eksporteres et betydelig kvantum torv fra Norge som komprimerte torvbriketter for planteproduksjon. Tross dette har vi større import enn eksport.

Dyrking m.v.

Undersøkelser av dyrkingsfelter, planlegging av grøfting og nydyrking, var den mest dominerende arbeidsoppgave også i 1976. Derimot var det relativt lite undersøkelser for skogreising. Det har imidlertid i visse tilfeller vært aktuelt å foreslå deler av områdene utnyttet til skogproduksjon, når forskjellige forhold har gjort arealene dårlig egnet til nydyrking for jordbruksproduksjon.

Ved undersøkelser og planlegging for dyrking foretas systematiske boringer og undersøkelser av jordsmonnet. Det er i 1976 undersøkt ca. 45 000 dekar (23 000 dekar myr og 22 000 dekar fastmark) med tanke på dyrking eller eventuelt skogreising. Undersøkelsene er rekvirert av jordstyrekontoret eller landbruksselskapet, og for enkelte felter av Landbruksdepartementet. I noen tilfeller mottar selskapet henvendelse

direkte fra grunneierne eller andre interesserte. Det blir da fortrinnsvis tatt kontakt med jordstyrekontoret eller herredsaagronomen før markarbeidet settes i gang. Nedenfor nevnes de største feltene som ble undersøkt i 1976:

Nordland fylke

Steinsland, Hamarøy kommune.

For utnyttelse til bruksutbygging ble det her undersøkt ca. 250 dekar myr. Myrtypen veksler mellom starrmyr og grasrik mosemyr. Omlag $\frac{2}{3}$ av arealet har relativt grunn myr. Deler av området ligger lavt i forhold til Steinslandsvatnet og det kan bli aktuelt å nytte pumpeanlegg for avløp for dreneringen.

Stormyra i Gillesvåg, Bodø kommune.

Dette området utgjør vel 400 dekar. Noe over halvparten er mosemyr, mens resten er starrmyr. En del av myra er flat og bløt, men gjennomgående bare 0,5 til 1,5 m dyp ned til mineralgrunn. Området har brukbare avløpsforhold. Det går vei langs myrkanten. Området egner seg godt som tilleggsjord for brukene i Gillesvåg.

Stormyra, Nerlimoen, Hemnes kommune.

Dette området utgjør ca. 250 dekar, vesentlig lite omdannet mosemyr med dybde på 1,5—2,5 m til mineralgrunn. Avløpsforholdene er gunstige og feltet har sentral beliggenhet. Det egner seg godt for dyrking som tilleggsjord.

Myrene i Kongsdalen, Hemnes kommune.

Innen dette området er det undersøkt ca. 2 500 dekar myr og noen mindre partier med fastmark. Omkring halvparten av myrarealet er starrmyr og mosemyr med dybde på 0,3—1,0 m til sand. Resten av myrene er noe dypere. En del av området ligger lavt. Betyde-

lige jordressurser her kan utnyttes til bruksutbygging. En viss dyrking foregår. Utnyttelse av hele området krever senking av elva. Vassdragsvesenet har allerede foretatt forprosjektering for slik senking.

Nord-Trøndelag fylke

Stormyra, Namsskogan kommune.

Undersøkelsene av dette området ble påbegynt i 1975 med ca. 50 dekar. I 1976 ble ca. 500 dekar av myra detaljundersøkt. Stormyra er stort sett myrull-bjønnskjeggmyr, som ligger på en sandflate ved Namsen. Myra er relativt flat, torvlaget har liten dybde. Avløpet fra myra og ut i Namsen er noenlunde brukbart. Særlig de grunneste deler av myra egner seg godt for djuparbeiding ved oppdyrkingen.

Leinsmyra, Verdal kommune.

Myra ligger sør-vest for Stiklestad kirke og er omgitt av dyrket mark. Det har tidligere foregått torvstrøproduksjon på myra. Hele myrområdet utgjør 730 dekar, ca. 200 dekar er delvis avtorvet.

Torvlaget er 3—4 m dypt. Overflata er fast og jevnt tresatt. Undergrunnen er jevn, og fall- og avløpsforhold tilfredsstillende. Det er nå stor interesse for å utnytte arealene som tilleggsjord til gårdsbrukene omkring.

Leinsslettene, Levanger kommune.

Det området som til daglig kalles Leinsslettene, utgjør i alt 16 000 dekar. Det består av forholdsvis grunne myrer og forsumpa fastmark, men på visse områder forekommer også dyp myr. Det har gjennom lang tid vært planer om utnyttelse av arealene til beite og fôr dyrking. Området ble således kartlagt av Trøndelag Myrselskap for 25—30 år siden.

Etter henvendelse fra Levanger jordstyre startet Myrselskapet undersøkelsene av området i 1975. Det ble da

undersøkt ca. 2 700 dekar. Undersøkelsene fortsatte sommeren 1976 med ca. 1 500 dekar. Det er gode muligheter for dyrking av gras her.

For å kunne dyrke området må det bygges vei fram til til feltet. Det arbeides med planer for vei.

Kvennbekkmymra, Levanger kommune.

Her er det ca. 100 dekar furumyr med mosemyrbunn. Eieren vil dyrke arealet som tilleggsjord til sitt gårdsbruk. Myra er fra 1,0—3,0 m dyp ned på mineralgrunn. Det er lette avløpsforhold og brukbart fall på selve myra. Området egner seg derfor til dyrking.

Sør-Trøndelag fylke

Myrer i Hådalen, Røros kommune.

Innerst i Hådalen, mellom Røros bergstad og Femund, ligger flere store, men grunne myrer. Det er et større fellesbeite for melkekyr i området. I 1976 ble det undersøkt 1 500 dekar. Torvlaget over mineralgrunnen var så lite at det ofte grenset mot fastmark, dvs. mindre enn 30 cm. Mineralgrunnen består av sand, men med overgang til partier av stein og blokkmark. Det foreligger planer om å utnytte arealet til fellestilltak eller eventuelt bureising.

Stormyra ved Feragen, Røros kommune.

Dette området utgjør ca. 300 dekar og består av mosemyr. Omtrent halvparten er så bløt at den så vidt er farbar. Den bløtste delen av myra ansees ikke brukbar til dyrking. Den resterende del av arealet er noenlunde god dyrkingsmyr med moderat dybde. Myra er tenkt utnyttet som tilleggsjord.

Stormyra ved Kojan, Røros kommune.

Denne myra er ca. 200 dekar og i hovedsak av starrmyrtypen, med innslag av myrull og bjønnskjegg, samt partier med svært rik vegetasjon. Gjen-

nomsnittlig dybde av torvlaget er ca. 1 m, men det ble målt dybder på 2 m. Undergrunnen består av sand. Myra ligger inntil riksvei 31 mellom Røros og riksgrensa mot Sverige. Området har gode fall- og avløpsforhold og er skikket for oppdyrking.

Høysjøla, Klæbu kommune.

Høysjøla er et myr- og fastmarksområde på ca. 2 000 dekar som ligger mellom Selbusjøen og Klæbu bygd. Høyden over havet er fra 300 til 360 m. Det foreligger planer om å dyrke ca. 550 dekar av dette området til fellesbeite.

Ved bygging av Bratsberg kraftverk ble ledig tunnelmasse benyttet til bygging av vei frem til vestenden av Selbusjøen og opp til nevnte område. Mulighetene for utnyttelse av arealene til jordbruk ble dermed gunstigere.

Høysjøla består hovedsaklig av fast grasmyr av myrull-bjønnskjegtypen. Fastmarka omkring og innen området er bevokst med furu, gran og bjørk. Torvlaget er gjennomsnittlig 1 m dypt, men varierer fra 0,3 m til ca. 3,0 m. Omdanningsgraden av torva er gunstig fra et dyrkingsmessig synspunkt. Det er stort sett lette fall- og avløpsforhold. Mineralgrunnen under myra består av sand, men en del stein og blokker på enkelte partier.

Møre og Romsdal fylke

Vullumsdalen, Halså kommune.

Det er her undersøkt ca. 800 dekar med tanke på anlegg av fellesbeite. Høyden over havet dreier seg om 250—350 m. Arealet består dels av myr og dels av fastmark. Områdene med myr har varierende dybde og ligger på undergrunn av grus, stein eller fjell. Fastmarka består dels av stein- og blokkrik morenegrus, og dels av sand. Det forekommer også partier med bart fjell. Bare en liten del av arealet kan anbe-

fales til fulldyrking, mens en større del er egnet for overflatedyrking til beite.

Vindøldalen, Surnadal kommune.

I forbindelse med kraftutbygging er det de senere år bygd 13 km ny vei inn i denne fjelldalen, som fra gammelt har vært nyttet til seterdrift. Dalen er relativt langstrakt, og her er flere tusen dekar myr og fastmark. Det er foreløpig to gårdbrukere som er interessert i dyrking med tanke på beite.

For å kunne planlegge et dyrkingsfelt for de interesserte gårdbrukere, ble det i 1976 undersøkt ca. 200 dekar myr. Myrtypen på det undersøkte areal er grasrik mosemyr som var relativt grunn og av god kvalitet for dyrking.

Harøysund, Fræna kommune.

Etter oppdrag fra Fræna jordstyre og i samråd med Møre og Romsdal landbrukselskap, har Det norske jord- og myrselskap i 1976 undersøkt vel 4 000 dekar myr og fastmark ved Harøysund. Hensikten med denne undersøkelse var å påpeke aktuelle tomtearealer uten å skade dyrkbar mark.

Det undersøkte areal består for en stor del av myr direkte på fjell, ved siden av mye bart fjell som deler opp myrarealet. Myrområdene har varierende dybde, men er sjelden dypere enn 4 m. Torva har relativt tett struktur og her finnes store mengder med røtter av furu i to, tre lag i profilet. Det er dyrkbare arealer innen området, men storparten er lite skikket som dyrkingsjord.

Lomtjernfeltet, Sandøy kommune.

Feltet tilhører staten og utgjør ca. 350 dekar. Storparten av arealet er lyngrik mosemyr med over 2 m dypt torvlag. Det er planer om å utnytte feltet til bureising. Forholdene ligger godt til rette for drenering og dyrking

selv om torva er forholdsvis lite gjen-
nomtrengelig for vann.

Sunndalen, Sykkylven kommune.

Sunndalen er en eldre seterdal. Det har nå meldt seg interesse for oppdyrking til fellesbeite her. I 1976 ble det undersøkt et areal på 120 dekar myr og fastmark. Myra har et relativt grunt torvlag som er sterkt omdannet. Fastmarka er hovedsaklig grus som er lagt opp av elva i den flate dalbunnen. For at det skal bli tilfredsstillende avløp må elva rettes opp og senkes. Arealene egner seg godt for dyrking til beite eller fôrproduksjon. Det er god vei fram til feltet.

Nordre Vartdal, Ørsta kommune.

Det undersøkte areal her utgjør henimot 300 dekar, fordelt på flere mindre felter som ligger i nordre Vartdalsdalen, ca. 150—400 m.o.h. Her er mektige forekomster av leirrik morene som elva har gravd seg far gjennom. Arealene egner seg godt til oppdyrking for grasproduksjon.

Brautaset og Indre Åm,
Ørsta kommune.

Et areal på ca. 600 dekar som ligger 1 km nord for Brautaset i Åmdalen, og i høyde av 250—400 m over havet, ble undersøkt. Store deler av området er fastmark eller grunn myr. Torva har delvis brenntorvkarakter. Fastmarka og undergrunnen under myra består av stein- og blokkrik morene. Prøvegravinger viste at steinmengden kan anslås til 40—140 m³ pr. dekar. Arealene er skikket for dyrking til beite eller annen fôrproduksjon.

Bakkedalen, Ørsta kommune.

Det har i flere år vært arbeidet for å få anlagt fellesbeite for ku og geit i Bakkedalen. Vei er bygd fram og arbeid med bygging av fjøs er satt i gang. I 1976 ble det undersøkt vel 200

dekar myr og fastmark ved Bakkedalsvatnet. Det meste av arealet er fastmark eller myr med et torvlag på 0,3—1,0 m. Det finnes også mindre områder som er dypere. Fastmarka og grunnen under myra er skredjord og elvegrus, med et forholdsvis stort innhold av stein og blokk. En mindre del av det undersøkte areal ligger for lavt i forhold til Bakkedalsvatnet. Høyden over havet er 350—400 m.

Tunheimsmyrane, Vanylven kommune.

«Tunheimsmyrane» ligger i sentrum av Fiskåbygda. Høyden over havet er fra 50—150 m. Det er bygd vei fram til feltet som består av 100 dekar myr med dybde 1—2 m, og ca. 400 dekar fastmark eller grunn myr med mindre dybde enn ca. 1 m. Det finnes brenntorv i de dypere lag. Prøvegravinger viste at det er et steinlag øverst og leirrik morene med moderat steininnhold under. Området egner seg godt til dyrking og er tenkt nyttet som tilleggsjord eller bureising.

Oppland fylke

Stålsetermyrene i Heidal, Sel kommune.

I dette området ble det i 1976 undersøkt ca. 1 650 dekar, hvorav $\frac{2}{3}$ er myr og $\frac{1}{3}$ fastmark. Området ligger ca. 950—1 000 m.o.h. Det er gode fall- og avløpsforhold for det meste av arealet. Torvlaget har middels dybde på noe over 1 m. Myrtypen er krattmyr med mosemyrbunn. Fastmarka i området er delvis stein- og blokkrik, men det er også større partier med sand med lite stein. Det forekommer sand i hauger og rygger som med fordel kan brukes til jordforbedring på myrarealet. Området er skikket til grasproduksjon på tross av høy beliggenhet.

Fuglerudmyra, Søndre Land kommune.

Det ble her undersøkt ca. 215 dekar myr med tanke på anlegg av felles-

beite. Det har tidligere foregått torvdrift på en del av myra. Eventuell dyrking av disse partier krever kostbar planering. Resten av myra er forholdsvis godt egnet til dyrking. Torva er middels omdannet og fast.

Hedmark fylke

Områdene langs Glomma nord og sør for Auma, Tynset og Alvdal kommuner.

Det er planlagt senking av Glomma ved Auma st. i Tynset. Det norske jord- og myrselskap ble anmodet om å foreta undersøkelse av arealene for å vurdere virkningen av senkingen. Det undersøkte området utgjør ca. 5 000 dekar fastmark og ca. 250 dekar myr. Flom og høg grunnvannstand gjør at store arealer er vanskelig å utnytte. Den planlagte senking vil gi storparten av arealene gunstigere forhold, men vil være for liten til å gjøre hele arealet fullverdig. Områdene består av lett-drevet jord som er godt egnet for dyrking.

Storfloen ved Eid, Tolga kommune.

Dette området er undersøkt med tanke på anlegg av fellesbeite eller fôrdyringslag. Myra består av lite til middels omdannet mosemyr, som kan anbefales oppdyrket for grasproduksjon. Høyden over havet dreier seg om 760 m.

Vollamyra, Rendalen kommune.

I 1976 ble nordre del av nevnte myrområde detaljundersøkt. Det undersøkte areal omfatter ca. 550 dekar myr og ca. 80 dekar fastmark. Vollamyra ligger ca. 700 m.o.h. Undersøkelsen viste at det likevel var forholdsvis gode muligheter for dyrking til grasproduksjon. Arealet tenkes nyttet som tilleggsjord.

Brannherjet skogområde, Elverum kommune.

Sommeren 1976 ble her ca. 9 200 de-

kar skog totalskadet ved brann. Hedmark landbruksselskap anmodet selskapet om å vurdere dyrkingsmulighetene m.v. innen området. I forbindelse med de planer for utnyttelse som var under utforming, måtte et område på ca. 12 000 dekar fastmark og ca. 800 dekar myr tas med i undersøkelsen.

Fastmarka innen området består for det meste av sand med varierende kornstørrelse. En del av arealet, ca. 2 000 dekar, har et betydelig innhold av silt i blanding med sand. En stor del av området ble vurdert som dyrkbar jord, men bare en mindre del har tilfredsstillende vannhusholdning. Foruten kunstig vanning, kan det komme på tale å foreta jordforbedring, enten ved tilføring av torv, leire, silt eller eventuelt kloakkslam.

Hukusjømyrene, Åsnes kommune.

Dette området utgjør ca. 500 dekar myr og ca. 60 dekar fastmark. Storparten av arealet ligger lavt i forhold til Hukusjøen. Det var derfor viktig å kunne fastslå hvor mye av arealet som eventuelt kan dyrkes uten senking av sjøen. En stor del av myrarealet er dypt, ca. 4 m eller mer, og består av løs torv som vil synke sterkt ved drenering. For å kunne utnytte hele området, må det enten foretas senking av Hukusjøen eller bygges pumpeverk for drengsvannet.

Våletjern, Stange kommune.

I forbindelse med dyrkingsplaner på et myrområde ved Våletjern og utbedring av dreneringen for en del dyrket myr, ble det foretatt undersøkelser. Det har tidligere vært planer om å senke tjernet for å skaffe avløp for de dyrkbare arealer. Tjernet og en del områder i tilknytning til dette, er imidlertid nå foreslått fredet. Selskapet har derfor vurdert mulighetene for drenering uten senking av tjernet. Anlegg

av pumpeverk for dreinsvannet vil kunne imøtekomme dette ønsket. Det dyrkbare areal utgjør ca. 175 dekar, som ligger sentralt inn til tidligere dyrket jord.

Buskerud fylke

Leveldåsen — Nyselia, Ål kommune.

Arbeidet med undersøkelser av områdene som er kalt Leveldåsen — Nyselia, ble foretatt i 1976. Av totalarealet som utgjør ca. 16 000 dekar, ble 8 000 dekar detaljundersøkt i 1976. Det er planer om å utnytte disse områdene som tilleggsjord. Store deler av arealene er dårlig dyrkingsjord eller ikke dyrkbart, men det finnes også store arealer med brukbar dyrkingsjord.

Aust-Agder fylke

Myr ved Treungen, Nissedal kommune.

Et myrområde på ca. 150 dekar ved sørenden av Nissevann ble undersøkt for å vurdere dyrkingsmulighetene. Undersøkelsen viste imidlertid at forholdene lå dårlig til rette for oppdyrking, både p.g.a. vannstanden i Nissevann og partier med fjell som stakk opp av myroverflaten.

Vi har her nevnt de større områdene som ble undersøkt i 1976. I tillegg kommer flere mindre felter. Det er dessuten foretatt en rekke befaringer som senere vil føre til henvendelser om undersøkelse.

Antallet av rekvisisjoner om undersøkelse av myr og fastmarksjord viser at det er behov for selskapets undersøkelser. Landbruksdepartementet refunderer selskapets utgifter til reiser og opphold under dette markarbeidet.

Oversiktmessige undersøkelser.

Oversiktmessige undersøkelser er i 1976 foretatt innen to områder som vi vil nevne.

Mostølområdet, Suldal kommune.

I forbindelse med kraftutbygging er det planlagt å opparbeide vei over fjellet til Mostøl og Mostølvatnet. Dette området ligger øst for Bråtveit ved Suldalsvatnet i ca. 600 meters høyde over havet. De foretatte registreringer i dette relativt store fjellområdet viste at det her er ca. 200 dekar dyrkbar fastmark og ca. 100 dekar dyrkbar myr.

Hekkfjellet — Bulegdalen — Fiskevassheia — Rudlendstølen i Hægebostad kommune.

For å vurdere mulighetene for jord til bruksutbygging i Bryggesågrenda, fikk selskapet henvendelse om å delta i en befaring av nevnte område. I denne forbindelse ble minst 3 000 dekar myr og fastmark oversiktmessig undersøkt. Det ble påvist betydelige arealer av brukbar dyrkingsjord for grasproduksjon i nevnte områder.

FORSKJELLIGE OPPGAVER

Selskapet har hatt noen oppgaver vedr. forskjellige anlegg som ikke direkte kan henføres til dyrking eller skogreising, eventuelt torvdrift. Oppgaver av denne type får selskapet honorert som vanlig konsulenttjeneste.

Idretts- og parkanlegg.

Vi skal her kort nevne de anlegg som selskapet i 1976 har undersøkt eller utredet med tanke på utbygging m.v.

Sortland kommune.

I tettstedet Sortland er det undersøkt et myrareal som kommunen har planer om å utnytte til sentralidrettsanlegg.

Myre, Øksnes kommune.

Selskapet har foretatt vurderinger og gitt uttalelse om mulighetene for utnyttelse av et myrområde ved Myre sentrum til idrettsanlegg. I dette til-

felle har vurderingene bygget på tilsendt materiale vedr. myrområdet.

Fillan, Hitra kommune.

For en del år tilbake foretok Det norske myrselskap undersøkelse av et dypt myrområde som var tenkt utnyttet til idrettsområde for sentralskolen. Det ble planlagt foreløpig grøfting for senere å kunne vurdere muligheten for anlegg av en brukbar idrettsplass. I 1976 var det aktuelt med en ny vurdering av mulighetene. Selskapet har i denne forbindelse også utarbeidet forslag til videre opparbeidelse av baneområdet.

Vasstranda i Spjelkavik, Alesund kommune.

Her var det aktuelt å delta ved befaringer for å følge opp konkrete planer om utbygging av treningsarealer. Arealet er tidligere undersøkt av selskapet. Det var nå tanken å legge ut overskuddsmasse fra byggefelter i nærheten. Selskapet har derfor utarbeidet nye planer for området.

Ankerskogen, Hamar kommune.

Dette området er tidligere undersøkt av selskapet, og planer for drenering m.v. er utarbeidet. Selskapet har vært engasjert ved flere befaringer for å følge opp arbeidet med anlegget.

Flateby, Enebakk kommune.

En del av Bergskaugmyra ved Flateby er undersøkt for å vurdere mulighetene for anlegg av idrettsplass og friareal inn til et større boligfelt ved Flateby.

Vear, Stokke kommune.

Selskapet har deltatt som konsulent ved konferanser og komitébehandling av idrettsanlegg på Vearmyra i Stokke. Myra er tidligere undersøkt og drenering m.v. er planlagt av selskapet.

Kvinlog, Kvinesdal kommune.

I forbindelse med annet oppdrag i

distriktet hadde en av selskapets konsulenter anledning til å være tilstede ved åpningen av Kvinlog stadion. Anlegget er bygget etter planer utarbeidet av vedkommende konsulent. Det var gledelig å kunne konstatere at anlegget var tilfredsstillende.

Bygge- og anleggssaker.

Under denne gruppe har det i 1976 vært en sak, nemlig undersøkelse av et myrområde for Øye smelteverk i Kvinesdal herred. Smelteverket får store mengder «røykslam» fra smelteverket. Det er planer om å deponere dette i myrarealer på Fosslandsheia.

Vernesaker.

Et program som har pågått i flere år i Nord-Norge, ble avsluttet i 1975. Det har derfor vært relativt færre slike saker i 1976. Selskapet har likevel hatt flere forslag om vernerig til vurdering. Dette gjelder saker hvor det har oppstått strid om utnyttelse av områdene. Det er dessverre ikke sjelden at interessene for dyrking av arealer kolliderer med verneinteressene.

Saker av denne karakter belaster selskapet med relativt mye tid til befaringer og møter hvor spørsmålene blir utredet og diskutert. Ved slike saker søker selskapet å finne alternative løsninger. Det kan enten være å påpeke andre områder for vernerig eller nye arealer til dyrkingsformål. En har inntrykk av at det er viktig å ta seg av de oppgavene som er nevnt under denne gruppe arbeider.

Foreliggende avsnitt om Det norske myrselskaps virksomhet omfatter selskapets siste arbeidsår som eget selskap under det gamle navn. Arbeidsåret 1976 kjennetegnes av stor aktivitet. De mange henvendelser om assistanse viser at det er behov for de tjenester selskapet har utført og som heretter utføres av det nye selskap.

Selskapet Ny Jords virksomhet 1976

SELSKAPETS ORGANER

Styret.

Selskapets styre har vært: Gårdbruker E. Vindenes, Segelstein, formann. Landbrukskonsulent R. D. Tønnesson, Blommenholm, nestformann. Adm. direktør Per Hartvig, Oslo. Gårdbruker Jan E. Mellbye, Nes, Hedmark. Storingsrepresentant Jens P. Flå, Stannan, Rennebu.

Varamenn til styret: Bureiser Knut Gaupset, Hustad. Professor J. Låg, Ås. Herredsagronom J. Heggelund Smith, Sør-Audnedal. Professor Asbjørn Sorteberg, Ås. Bureiser Jens B. Voldmo, Kjernermoen.

Revisorer: Oppnevnt av Landbruksdepartementet, konsulent Einar Ellingsen. Valgt av selskapet, konsulent L. Storli.

Desisjonskomité: Kontorsjef Sigurd T. Sandbu. Kontorsjef Cato Kvaal.

Selskapets tjenestemenn.

Hovedkontoret: Direktør Aksel Tveitnes, ans. 59, oppnådd aldersgrense 31.8.—76, men fungerte på pensjonistvilkår året ut.

Konsulent og redaktør av selskapets tidsskrift: Sivilagronom Anton Tøsti, vikar 15.3.74 — 1.3.76. Sivilagronom Per H. Berg, ans. 1.3.76. Førstekontorfullmektig Gunnvor Oterholm, ans. 37. Kontorassistent Karin Sørensen, midlert. ans. 1.7.72, fast ansatt 1.7.76 (Det norske jord- og myrselskap).

Distriktskonsulenter: Sivilagronom L. Kvaal, Steinkjer, ans. 52. Sivilagronom Iver Jakob Hage, Innfjorden, ans. 1.9.74. Sivilagronom Anton Tøsti, Vallset, ans. 1.2.74, (vikar i konsulentstilling h.ktr. fra 15.3.74 — 1.3.76). Sivilagronom Ola Helge Fløene, ans. 15.4.75, sluttet 31.12.76.

Arbeidsformenn — maskinkjørere: Reidar Skarset, Bud, ans. 64. Kåre

Kjølstad, Nybergsund, ans. 65. Olav Petter Holmen, Nordsmøla, ans. 74. Alf Gudbrand Holmen, Nordsmøla, ans. 75. Einar Holmen, Nordsmøla, ans. 76. Terje Tunset, Sortland, ans. 76. Arne O. Haugen, Nybergsund, ans. 75, sluttet 1976.

Medlemmer.

Pr. 31. desember 1976 hadde selskapet 750 medlemmer fordelt på:

Livsvarige 79, årsbetalende 180, jordstyrer 368, kommuner 111, fylker 12.

Diplomer.

Ny Jords diplom for fortjenstfullt nydyrkingsarbeid er i 1976 tildelt:

Kari og Henrik H. Mørk, Hovet, Hol. Gjertrud og Ole Heggenhaugen, Gaupen i Ringsaker.

Sara og Kristian K. Sand, Reinsvoll, Søndre Land.

Konstanse og Johan Hagerupsen, Dyrøy.

STYREMØTER — ÅRSMØTE UTFERDER

Styret i det tidligere Selskapet Ny Jord holdt tre møter i 1976 og behandlet 25 saker. Dette styret og styret i tidligere Det norske myrselskap holdt ett fellesmøte.

Det siste årsmøtet i Selskapet Ny Jord ble holdt i Oslo Håndverks- og Industriforening den 6.4.76. Etter at årsmelding og regnskap for 1975 var referert og godkjent, ble forslag om sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord behandlet. Årsmøtet hadde ingen innvendinger mot sammenslutningen. Forslag til vedtekter og arbeidsoppgaver, liksom forslag til navn på det sammensluttede selskap ble enstemmig godkjent. Navneforslaget var: «Det norske jord- og myrselskap».

Den nedsatte valgkomité's forslag til

valg ble av årsmøtet godtatt uten innvendinger.

Årsmøtet fattet videre vedtak om at det sittende styret med varamenn, skulle ha funksjonstid frem til sammen slutningen fant sted den 1.7.76.

Umiddelbart etter årsmøtet den 6.4.76 ble det på samme sted avholdt konstituerende møte for det nye sammensluttede selskap. Dette er nærmere omtalt foran i årsmeldingen.

Medlemmer i det sammensluttede selskaps styre og ansatte i selskapet, foretok i juni en utferd til Nord-Norge med befarung av Ny Jords felter i Vesterålen. Feltet på Sundøy i Leirfjord ble likeledes besøkt. Deltakerne avla også en visitt på et par bruk i Sortland kommune, hvor selskapet utførte nydyrking. Under utferden var man i kontakt med representanter for Troms og Nordland landbruks selskaper og representanter fra flere kommuner hvor Selskapet Ny Jord har vært engasjert.

Senere på året foretok styret i Det norske jord- og myrselskap en utferd på Østlandet, hvorunder det bl.a. ble foretatt en befarung av selskapets felter og pågående bureisingsvirksomhet i Trysil.

TIDSSKRIFTET

Tidsskriftet «Ny Jord» kom i 1976 ut med sin siste årgang, etter 63 års uavbrutt virke. Tidsskriftet har vært tale- rør for et selskap som først og fremst gjennom sitt arbeid for — og med bureising, har vært med å bygge landet. Hovedtemaene har vært jord og jord- utnyttning, nydyrking, grunnforbedring, leplanting og stoff tilknyttet bureising. Fra 1977 vil oppgavene til tidsskriftet Ny Jord bli overtatt av et nytt tids- skrift med tittelen «Jord og Myr».

Opplaget i 1976 lå som i foregående år på 1400. Det ble tatt inn 6 faglige artikler. Stoffet var ellers preget av sammenslutningen mellom Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord.

Det er gitt ut særtrykk av følgende artikler:

Noen foreløpige data for jordfor- urensning inntil nedlagte bergverksan- legg, av J. Låg.

Timoteifrøavlen i Troms, av Odd Ødegård.

Eksempler på sammenhenger mel- lom jordbunnsforhold og helsetilstand, av J. Låg.

BUREISING,

SALG AV TILLEGGSJORD M.V.

Også i 1976 mottok selskapet et rela- tivt stort antall forespørsler om burei- sing og jordkjøp. De interesserte var gjennomgående yngre og ofte faglig vel kvalifiserte mennesker. Det ble i året solgt jord til 2 bureisingsbruk, ett på feltet Kongsvoll på Smøla og ett på Sørøyåsen/Lauvåsen (Nærskogen) i Rennebu. På feltet Tøråslia i Trysil har det meldt seg to interesserte kjøpere. Disse har søkt Landbruksdepartemen- tet om å bli godkjent som bureisere. Etter eventuelle salg har selskapet lite jord tilbake som er egnet til oppret- telse av bureisingsbruk på Østlandet. Selskapet bør derfor bestrebe seg på å erverve nye felt i denne landsdelen. Som tilleggsjord til eksisterende bruk ble det i årets løp solgt i alt 1281 dekar. Slike salg skjedde fra feltene Holmstaddalen, Tverrfjell, Skjellbrei, Sørøyåsen/Lauvåsen.

Det har vært henvendelser om leie av jord til fellesbeiter. På feltet Aspås- Blikås forberedes det oppstarting av et beite på 300 dekar som vil gi plass for 70—80 kyr. Selskapet vil bli engasjert i oppdyrkingen, og anleggsarbeidene vil starte sommeren 1977.

DYRKING OG

ANLEGGSVIRKSOMHET

Tilskudd og inntekter — Disponering.

Selskapet fikk i 1976 en bevilgning på i alt kr. 778.000. Tilskuddene fra fyl- ker og kommuner beløp seg til vel

kr. 29.000,—, mens inntekter fra medlemskontingenter utgjorde i overkant av kr. 8.300. Inntekter fra jordsalg, avdrag og renter var kr. 193.800.

Med en beholdning pr. 1.1.76, stor kr. 49.100 kunne selskapet disponere et beløp i størrelsesorden kr. 1.058.000 for driftsåret 1976. I tillegg kom en rekke inntekter, ca. kr. 1.594.000 i form av statstilskudd til anleggsvirksomhet i forbindelse med bureising og aktivitet på feltene, tiltransporterte dykings-tilskudd, samt vederlag i forbindelse med dyrkingsoppdrag m.m. Det vesentlige av sistnevnte inntekter innløp i årets siste måneder. Derfor var det ved inngangen av driftssesongen påkrevd å utvide kassakreditten til kr. 600.000. Det ble også nødvendig å ta opp et lån på kr. 225.000 i Statens Landbruksbank i forbindelse med maskinkjøp.

Til virksomheten på bureisingsfeltene og selskapets direkte kostnader i forbindelse med dyrking utenom selskapets egne felter, medgikk henholdsvis kr. 696.200 og kr. 375.000. Utgiftene til forsøkgarden på Smøla sank til kr. 12.800. Forsøkgarden er fra 1.1.76 bortleid til Staten ved Landbruksdepartementet. De samlede administrasjonsutgifter inklusive utgifter til selskapets tidsskrift beløp seg til kroner 858.500.

En oversikt over stillingen på feltene er samlet i en egen tabell, tabell 2.

Feltene i Nord-Norge.

Skogreising, veibygging m.v.

Skogreisningen på feltet Oshaugdalen fortsatte også i 1976 med tilplanting av ytterligere 20 dekar. Oppgaven blir gjennomført i samarbeid med skogbruksetaten i Nordland, og selskapet mottar ordinære tilskudd fra stat og kommune.

Bureisingsveien i Oshaugdalen som ble utbedret i 1975 i samsvar med de krav kommuneingeniøren i Sortland stilte for kommunal overtakelse av

veivedlikeholdet, er fortsatt i meget god stand. Imidlertid er saken ikke sluttbehandlet av kommunen. Restarbeidene på første parsell av felles skogsvei i forlengelse av ovenfor nevnte vei, ble fullført i 1976.

På Sundøyfeltet i Leirfjord, Justad og Avikmyra, ble det utført betydelige anleggsarbeider med graving av kanaler og bygging av nye veier, samt anlegg og stell av lebelter. En del veier anlagt i tidligere år ble også gruset. Til alt hell ble det funnet brukbar veigrus på selskapets felt. Grusing av veier og graving av kanaler og avskjæringsgrøfter vil bli fortsatt i 1977. Forsommeren 77 er det planlagt å sette ut vel 30 000 planter i lebeltene.

På de øvrige felter i Nord-Norge begrenset aktiviteten seg til vedlikeholds- og tilsynsarbeider, herunder arbeider i forbindelse med jordskiftesaker og salg av tilleggsjord.

Diverse.

Distriktskonsulenten for Nord-Norge, Ola Helge Fløene, har foruten å føre tilsyn med selskapets felter, forestått den stedlige ledelse av de dyrkingsopp-gaver selskapet utfører til selvkost i Sortland kommune.

Administrasjon, tilsyn og ledelse av anleggsarbeidene på Sundøy, har vært underlagt distriktskonsulenten for Trøndelag, L. Kvaal.

Feltene i Trøndelag.

Diverse.

Aktiviteten på feltene i Trøndelag avgrenset seg til vedlikeholds- og tilsynsarbeider, deltakelse i grensegangsforretninger og tvistesaker. Det har vært nedlagt mye arbeid i å fremskaffe klarhet i eiendomsgrensene. Konsulent Kvaal har også bistått ved salg av jord fra feltet på Nerskogen, Lauvåsen/Sørøyåsen.

Som i tidligere år er det distriktskonsulent Kvaal som er pålagt det stedlige ansvar for feltene i Trønde-

Tabell 2. Oversikt over stillingen på feltene pr. 31. desember 1976

Felter	Kommune	Kjøpt år	Areal i alt dekar	Solgt			Bortleid dekar	Ledig areal i alt dekar
				I alt dekar	Antall bruk	Tilleggs-jord m.v. dekar		
Eldre felter hvor selskapets arbeid helt eller i alt vesentlig er avsluttet. I alt 46 felter i 33 kommuner.								
Tøråsila og Formoteigen	Trysil	1912/62	108.015	107.619	440	—	396	
Rysjølia	Trysil	1942/52	8.580	4.652	5	2.725	3.878	
Grønåsen og Gjetsjøberget	Trysil	1936/37	6.132	5.063	13	15	1.069	
Bergdal	Selje	1936	8.470	5.094	16	1.380	3.376	
Stavik, Hatle, Skjelbrei, Asheim	Fræna	1941	861	287	1	—	574	
Elnes—Kroknes	Fræna	1935/66	3.936	3.757	8	2.080	179	
Haugland	Aukra	1965/66	388	300	—	300	88	
Gådalen	Elde	1936	3.400	2.856	9	672	544	
Aspås—Blåkås	Gjemnes	1937	680	412	2	—	218	
Smølafeltene	Smøla	1961	1.710	—	—	—	1.710	
Børmark	Åfjord	1930/36	28.314	16.793	37	650	11.521	
Sørøyåsen og Lauvåsen (Nerskogen)	Åfjord	1938	18.150	7.596	5	—	10.554	
Tranøy	Rennebu	1934/39	16.827	12.446	25	410	4.381	
Myran	Overhalla	1927/43	6.273	5.522	23	570	751	
Justad- og Åkvikmyra (Sundøy)	Nærøy	1957	550	—	—	—	550	
Holmstaddalen	Leirfjord	1958	3.200	42	—	42	3.158	
Oshaugdalen	Sortland	1933	4.394	3.928	24	145	466	
Skagnyr	Sortland	1938	1.184	—	—	—	1.184	
Jørstad	Hadsel	1943	786	—	—	—	786	
Middagsfjell	Bø	1938	1.155	160	—	160	995	
Buksnes- og Forfjorddalen	Andøy	1954	3.626	—	—	—	3.626	
Finnsæter	Andøy	1942/44	14.574	124	—	124	14.450	
	Kvæfjord	1937	1.379	—	—	—	1.379	
			242.434	176.651	608	9.273	65.783	

lag. Han er også pålagt ledelsen av de anleggs- og vedlikeholdsarbeider som pågår på Sundøyfeltet.

Feltene i Møre og Romsdal.

Veibygging.

På Moldvassheia ble det i årets løp bygd 800 m ny vei. Hele veianlegget på 2,9 km ble rettet opp med fjerning av staup og kuler, og dertil gruset. Alle veikanaler, i alt 5.800 m, ble rensket og utdypet. Veianlegget ble godkjent for utbetaling av tilskudd ved årets utgang. Vanskelighetene med framføringen av denne veien var til dels større enn forutsatt, og det opprinnelige kostnadsoverslag ble overskredet.

De bureisere som er oppsittere langs denne veien, har søkt Smøla kommune om kommunal overtakelse av veivedlikeholdet. Veien er planlagt og bygd etter en enklere standard enn hva kommunen betinger. Før overtakelse kan skje må følgelig selskapet foreta en standardheving. Dette arbeidet ble påbegynt i 1976. Fremføringen av nevnte vei og graving av en rekke kanaler, er ledd i å legge forholdene til rette for de 3 nyoppstartede bureiserne på Moldvassheia.

Kanaliserings.

På Smøla fortsatte virksomheten med rensking og utdyping av eldre kanaler på Moldstad- og Frostadfeltet. Grunnet gjengroing og myrsynking er mange kanaler med årene blitt for grunne. Utbedringsarbeidet er både tidkrevende og kostbart, da mye fjell må sprennes.

Frostadheia kanaliseringanlegg som ble organisert i 1975, står som oppdragsgiver for aktiviteten. Laget administrerer vel 33.000 m kanal. Utdypingsarbeidet startet opp i 1975, fortsatte i 1976 og fullføring av denne viktige oppgaven vil få høyeste prioritet i 1977.

Videre er det i løpet av året på Moldstadfeltet ferdiggravd og godkjent 5.600 m avløpskanaler. Før selskapets en-

gasjement på de 3 nyetablerte bureisingsbrukene er slutført, står det til rest å grave ferdig en dyrkingskanal.

Dyrking.

På Elnes—Kroknesfeltet ble det utført restarbeider med bryting og rydding av 15 dekar, vesentlig myr. En del steinranker på feltet ble fjernet, likeså er veien utbedret og forsterket. Det meste av jorda på feltet, i alt ca. 300 dekar, er nå tilsådd og gir gode grasavlinger. Feltet ble i 1975 solgt som tilleggsgjord til 6 omkringliggende bruk.

Diverse.

Distriktskonsulenten for Møre og Romsdal, Iver Jakob Hage, har organisert og ført tilsyn med feltene og selskapets anleggsarbeider. Planleggingsarbeidene for Frostadheia kanaliseringsslag og bureisingsbrukene på Moldvassheia er nærmest fullført. Likeledes er det vesentlige av restjorda på feltet Tverrfjell i Fræna oppmålt, utparsellert og solgt. Det er avholdt jordskiftesak i Åslien. På fremtidige prosjekter er det arbeidet med forbedelser til anlegg av fellesbeite på Aspås—Blikåsfeltet, samt tilkjøp av jord til samme felt. På feltet Gådalen er det arbeidet med gjenkjøp av et bureisingsbruk.

Hage har også vært engasjert i dyrkingsoppdrag for Krakelia fellesbeite, hvor de påbegynte arbeider hadde stagnert. Selskapets allsidige bistand under oppdyrkingen, sammen med god tilslutning og fellesinnsats fra laget, har resultert i stor fremgang for Krakelia fellesbeite.

Høsten 1976 oppsto så store slitaskader på en av selskapets gamle Brøyt gravemaskiner at det ikke ble funnet forsvarlig å koste reparasjon på maskinen. Selskapet måtte derfor i løpet av kort tid søke å anskaffe en ny maskin. I henhold til vedtak i selskapets styre ble det derfor besluttet å kjøpe inn en Brøyt X 20 som ble stillt

til disposisjon for selskapet, slik at den kunne tas i bruk i slutten av året. Selskapet fikk dermed fullført de oppdrag som den gamle maskinen hadde påbegynt og som var lovet.

Feltene i Trysil.

Dyrking, veibygging, kanalisering og skogsdrift.

Foruten dyrking av tilleggsgjord til et eldre bureisingsbruk, har bistand til 2 nye bureisingsbruk satt sitt preg på virksomheten i 1976. Det er i løpet av året bygd 232 m gårdsvei, gravd 1940 m avløpskanaler og lagt 300 m drensgrøft. Aktiviteten ble noe hemmet da en av selskapets maskinførere sluttet tidlig i sesongen. For å skaffe vintersysselsetting for faste maskinførere, ble det avvirket 150 m³ tømmer. Distriktskonsulent Anton Tøsti har ledet virksomheten i Trysil.

Dyrking på selvkostbasis.

I likhet med tidligere år var selskapet i 1976 engasjert ved dyrking hos private oppdragsgivere. Denne virksomheten foregikk fortrinnsvis i områder hvor det er mangel på andre entreprenører til nydyrkingsvirksomhet. Det legges vekt på å kunne gjennomføre slikt arbeid til selvkost. Denne form for virksomhet registreres under begrepet spesielle programmer.

Vær- og arbeidsforhold i alle landsdeler var gode. Det ble i løpet av året utført arbeider på 13 felter, hvorav 8 felter i Vesterålen, 2 i Møre og Romsdal og 3 i Trysil.

I Møre og Romsdal ble oppdraget på Mulvik fellesbeite fullført, de øvrige oppdrag ble alle utført for enkeltbrukere. Mens innsatsen i Trysil ble utført hos bureisere på selskapets felt, ble aktiviteten i Vesterålen konsentrert om utbyggingsbrukene. Totalt ble det dyrket et areal tilsvarende ca. 270 dekar, gravd 7500 m drensgrøft og 3100 m kanaler. Herav er det i Trysil gravd

7500 m drensgrøft og 1100 m kanal, og vel 60 dekar ble dyrket opp.

Spesielt gledelig var det at selskapet maktet å slutføre alle dyrkingskontrakter inngått fra tidligere år i Vesterålen. Opplysninger for Nord-Norge som helhet viser at gapet øker mellom planlagte og utførte dyrkingsoppdrag. Bare fra brukere i Sortland kommune er pågangen om assistanse til dyrking langt større enn hva selskapets maskinpark har kapasitet til å dekke.

Hovedproblemet med virksomheten i Vesterålen har imidlertid vært vanskeligheter med å skaffe habile maskinførere. For å løse dette problem er det forsøksvis opprettet en avtale med Sortland kommune om sysselsetting vinterstid for en maskinfører. På slike premisser synes det å være noe lettere å skaffe habile førere, og selskapet venter positive resultater av denne nyordningen.

Spylevirksomheten.

Det var i løpet av året en del henvendelser fra enkeltpersoner og jordstyrer om problemer med gjenslamming av drensrør. Selskapets spyleutstyr har siden 1975 vært stasjonert i Møre og Romsdal. For å oppnå en billigere drift av anlegget, ble det i 1976 prøvd med bortleie uten fast kjører. Beklageligvis svarte denne ordningen ikke til forventningene. Delvis ukyndig bruk førte til hyppige drifts-avbrudd.

Det hersker neppe noen tvil om at spyling mange steder er et effektivt og godt alternativ til omgrøfting.

Virksomheten med det tidligere Selskapet Ny Jords oppgaver er i året 1976 ført videre etter samme linje som tidligere år. Det er stor etterspørsel etter selskapets tjenester på alle områder, men oppgaver vedr. nydyrking og tilrettelegging av bureising har vært den dominerende virksomhet.

Tilskott fra fylker og kommuner

<i>Østfold</i>		<i>Telemark</i>		<i>Sør-Trøndelag</i>	
	kr.		kr.		kr.
Eidsberg	350	Bø	100	Agdenes	100
Onsøy	200	Hjartdal	200	Holtålen	150
Rakkestad	100	Porsgrunn	500	Hitra	100
Råde	50	Seljord	30	Oppdal	100
Skjoberg	100	Skien	250	Rennebu	50
Tune	25	Vinje	200	Selbu	150
				Skaun	100
				Tydal	100
<i>Akershus</i>		<i>Aust-Agder</i>		<i>Nord-Trøndelag</i>	
Bærum	1000	Bygland	100	Flatanger	200
Eidsvoll	100	Bykle	50	Inderøy	125
Lørenskog	500	Evje og Hornnes	100	Namsos	150
Nannestad	500	Valle	100	Verdal	450
Skedsmo	180			Vikna	100
Sørum	100				
Ås	200	<i>Vest-Agder</i>		<i>Nordland</i>	
		Kristiansand	200	Andøy	80
		Lyngdal	40	Ballangen	100
		Søgne	100	Evenes	100
		Vennesla	100	Flakstad	500
				Grane	100
		<i>Rogaland</i>		Hadsel	600
		Bjerkreim	100	Leirfjord	100
		Hå	100	Rana	200
		Klepp	200	Tysfjord	100
		Sola	100		
		Stavanger	200		
		Vindafjord	200		
				<i>Troms</i>	
		<i>Hordaland</i>		Bardu	100
		Bergen	1500	Kåfjord	100
		Etne	100	Nordreisa	200
		Fjell	100	Tromsø	400
		Kvam	200		
		Masfjorden	100	<i>Finnmark</i>	
		Odda	250	Alta	100
		Os	50	Porsanger	200
		Samnanger	50		
		Voss	200	<i>Fylker</i>	
		Ølen	25	Hedmark	300
				Oppland	1000
		<i>Sogn og Fjordane</i>		Buskerud	1000
		Flora	100	Vestfold	2000
		Årdal	75	Telemark	500
				Aust-Agder	1000
		<i>Møre og Romsdal</i>		Vest-Agder	500
		Aure	100	Rogaland	500
		Fræna	300	Møre og Romsdal	200
		Stranda	100	Sør-Trøndelag	1000
		Sunnal	200	Nord-Trøndelag	500
		Surnadal	200	Nordland	500
		Sykkylven	100		
		Vestnes	100		
<i>Vestfold</i>					
Brunlanes	100				
Hedrum	75				
Lardal	100				
Ramnes	100				
Sande	100				
Tjøme	100				
Våle	200				

Sluttbemerkninger

Den oversikt som vi her har gitt over virksomheten i 1976, viser at det har vært stor aktivitet innen begge de tidligere selskapers arbeidsområder. Undersøkelse av dyrkingsjord, planlegging og nydyrking av jord, er direkte «matnyttig» arbeid. Denne virksomheten tar sikte på å øke selvfor- syningen av mat fra eget jordbruk, som er en meget aktuell oppgave i lys av utviklingen i verden i dag. Tilrettelegging av dyrkbare jordarealer, planlegging av drenering og oppdyrking, og praktiske tiltak med nydyrking, er dessuten meget viktig for utbyggingen av landets jordbruk og virksomheten i distriktene.

De mange henvendelser som selskapet mottar om assistanse, viser at det er et sterkt behov for den virksomhet som selskapet utfører. Det synes derfor også klart at det er nødvendig med et selskap som Det norske jord- og myrselskap, som et supplement til den offentlige veiledningstjenesten i vårt land. Selskapet har også mange henvendelser om å utføre nydyrkingsoppdrag m.v. i områder hvor private entreprenører ikke kan ta på seg oppgavene.

Bureising synes igjen å bli en aktuell oppgave. Selskapet har stadig fore-spørslar om jord til nye bruk. Det er mange unge mennesker som ønsker å «sette seg ned» som jordbrukere.

Norsk produksjon av dyrkingstorv har økt sterkt de senere år. Behovet har imidlertid økt sterkere enn den norske produksjonen, noe som har

medført en stigning i importen. Det er derfor en oppgave for selskapet å fortsette veiledningsvirksomheten m.v. når det gjelder norsk produksjon av dyrkingstorv. Store deler av gartneri- næringen i vårt land er basert på bruk av dyrkingstorv som vekstmedium og jordforbedringsmiddel.

Til slutt vil selskapet takke for et utmerket samarbeid med statlige og kommunale organer, andre selskaper og institusjoner, og endelig alle privatpersoner som selskapet har hatt kontakt med i meldingsåret. Vi vil gjerne uttrykke håpet om at det nye selskap i fortsettelsen vil bli beriket med det samme gode samarbeid som det de tidligere selskaper har kunnet nyte godt av. Den tiden i 1976 de to selskaper har fungert som ett selskap, tyder på at sammenslutningen er blitt vel mottatt av de tidligere selskapers forbindelser.

Vi vil også nytte denne anledningen til å takke alle våre medarbeidere i selskapet og ikke minst selskapets styre, som i meldingsåret har vært pålagt et stort arbeid med mange møter og saker. En spesiell takk rettes til direktør Aksel Tveitnes, som etter en lang arbeidsdag i Selskapet Ny Jords tjeneste og en aktiv deltakelse ved tilrettelegging av det nye selskap både før sammenslutningen og i startfasen, takket av ved oppnådd aldersgrense i 1976.

Oslo, den 23. mai 1976.